

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

MINISTRY
OF EDUCATION AND SCIENCE
OF UKRAINE

BORYS GRINCHENKO KYIV UNIVERSITY
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

FACULTY OF HEALTH, PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS
ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я, ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ

EAST CAROLINA UNIVERSITY
УНІВЕРСИТЕТ СХІДНОЇ КАРОЛІНИ

BELARUSIAN STATE UNIVERSITY OF PHYSICAL CULTURE
БІЛОРУСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

CHARITY FOUNDATION "THE CITY OF DREAMS"
БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД «МІСТО МРІЙ»

ЗДОРОВ'Я, ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ І СПОРТ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА КРАЦІ ПРАКТИКИ

Матеріали

Міжнародної науково-практичної конференції

15 травня 2018 року

Київ, Україна

HEALTH, PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS: PERSPECTIVES AND BEST PRACTICES

Scientific Resources

International Scientific and Practical Conference

May 15, 2018

Kyiv, Ukraine

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
BORYS GRINCHENKO KYIV UNIVERSITY
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
FACULTY OF HEALTH, PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS
ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я, ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ
EAST CAROLINA UNIVERSITY
УНІВЕРСИТЕТ СХІДНОЇ КАРОЛІНИ
BELARUSIAN STATE UNIVERSITY OF PHYSICAL CULTURE
БІЛОРУСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
CHARITY FOUNDATION "THE CITY OF DREAMS"
БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД «МІСТО МРІЙ»

ЗДОРОВ'Я, ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ І СПОРТ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА КРАЩІ ПРАКТИКИ

Матеріали

Міжнародної науково-практичної конференції

15 травня 2018 року

Київ, Україна

HEALTH, PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS: PERSPECTIVES AND BEST PRACTICES

Scientific Resources

International Scientific and Practical Conference

May 15, 2018

Kyiv, Ukraine

УДК 796+61]:378(082)
346

Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського університету імені Бориса Грінченка
(протокол № 4 від 26.04.2018 р.)

За загальною редакцією *Савченка В.М.*,
доктора медичних наук, професора

Редколегія

Г.О. Лопатенко
В.М. Савченко
О.О. Спесивих
В.В. Білецька
О.В. Бісмак
Л.В. Ясько

Здоров'я, фізичне виховання і спорт: перспективи та кра-
346 **щі практики** : матер. Міжнарод. наук.-практ. конф., 15 травня
2018 р., Київ / МОН України, Київ. ун-т імені Бориса Грінченка ;
за заг. ред. Савченка В.М. ; [редкол.: Лопатенко Г.О., Савченко В.М.,
Спесивих О.О., Білецька В.В. та ін.]. — К. : Київ. ун-т імені Бориса
Грінченка, 2018. — 192 с.

УДК 796+61]:378(082)

© Автори публікацій, 2018

© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2018

ОЦІНКА ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ ДИХАЛЬНОЇ СИСТЕМИ У СТУДЕНТОК ПЕРШОГО КУРСУ

*Клименко Г.В., Тупиця Ю.І., Євдокимова Л.Г.,
Київський університет імені Бориса Грінченка,
м. Київ, Україна*

У статті зазначено, що відсутність об'єктивних відомостей про функціональний стан студентів на першому етапі навчання утруднює процес фізичного виховання, вибір інтенсивності навантаження та тривалості виконання вправ. Тому визначення впливу фізичних навантажень на студентів на цьому етапі навчання може слугувати орієнтиром для вибору стратегії подальшої побудови процесу їхнього фізичного виховання.

Ключові слова: *дихальна система, фізичні вправи, фізична працездатність, зовнішнє дихання, студентки першого курсу.*

Вступ. Процес фізичного виховання у вищих навчальних закладах насамперед орієнтований на зміцнення здоров'я, загартування, підвищення рівня фізичного стану, розвиток та вдосконалення рухових якостей, підвищення фізичної і розумової працездатності. Серед найважливіших завдань, які стоять перед фізичним вихованням і оздоровчою медициною, при вкрай незадовільних демографічних, складних соціально економічних і екологічних умовах в Україні є збереження, зміцнення та корекція здоров'я дівчат і жінок, оскільки саме вони визначають репродуктивну функцію та життєздатність нації. Адже жіночий організм схильний до природних біологічних змін, пов'язаних з менструальним циклом. Незважаючи на несприятливий у низці випадків вплив фізичних напружень на репродуктивну функцію молодшої жінки, до цього часу не всі вишівські викладачі з фізичного виховання враховують біологічну особливість жіночого організму.

Мета дослідження — визначити зміни функціонального стану системи зовнішнього дихання і функціональної підготовленості студенток у процесі фізичного виховання протягом першого семестру їх навчання.

Матеріали і методи дослідження. У експерименті взяло участь 14 студенток першого курсу, які дали згоду на проведення обстежень. Визначалася життєва ємність легенів (ЖЕЛ), фіксувався час затримки дихання на вдиху і видиху (проби Штанге і Генче), оцінювався стан

фізичної працездатності з допомогою проби з присіданнями (20 присідань за 30 с). Вимірювали ЧСС до та протягом 3 хв після навантаження. Якщо відновлення відбувалося до кінця першої хвилини, оцінювали пристосування до навантаження як відмінне, на 2-ій — як гарне, на 3-ій — як задовільне.

Результати дослідження. За осінній період під впливом занять з фізичного виховання у обстежених студенток достовірно підвищилася фізична працездатність, яку ми оцінили як відмінну (табл. 1).

Таблиця 1

ЗМІНИ ФІЗИЧНОЇ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ У СТУДЕНТОК І КУРСУ ПРОТЯГОМ ПЕРШОГО СЕМЕСТРУ

Показник	Вересень	Грудень
ЧСС після 20 присідань	146,5±6,2	134,1±4,0*

Примітка. * — статистично значимі розбіжності порівняно з вереснем ($p < 0,05$).

Також за період спостереження було виявлено збільшення ЖЄЛ: вересень — $2,95 \pm 0,22$ л, грудень — $3,22 \pm 0,18$ л (розбіжності статистично значимі, $p < 0,05$). Наведені дані свідчать про підвищення здатності легенів забезпечувати необхідне під час фізичних навантажень надходження кисню до організму, що сприяє зростанню працездатності.

Свідченням позитивних змін у функціональному стані організму студенток стали позитивні зміни в регуляції системи зовнішнього дихання, про що свідчили показники затримки дихання (табл. 2).

Таблиця 2

ТРИВАЛІСТЬ ЗАТРИМКИ ДИХАННЯ У СТУДЕНТОК І КУРСУ НА ПОЧАТКУ Й У КІНЦІ ПЕРШОГО СЕМЕСТРУ

Показник	Вересень		Грудень	
	після вдиху	після видиху	після вдиху	після видиху
Тривалість затримки дихання, с	50,1±2,1	31,4±2,1	54,3±4,3	38,2±2,4*

Примітка. * — статистично значимі розбіжності порівняно з вереснем $p < 0,05$.

Висновок. На початку навчального року в студенток I курсу фізична працездатність та можливості функції зовнішнього дихання мали значення нижчі за нормативні, але вже в кінці першого семестру після занять з фізичного виховання ці показники покращилися, що свідчить про ефективність застосованих занять з фізичного виховання.

H.V. Klymenko, Y.I. Tupytsia, L.G. Evdokimova

ASSESSMENT OF THE FUNCTIONAL STATE OF THE RESIDENTIAL SYSTEM FOR STUDENTS OF THE FIRST COURSE

At the beginning of studies in higher educational institutions the physical condition of students is not sufficient for their full physical activity. The lack of objective information about the functional state of students at the first stage of learning is hampered by the process of physical education, the choice of the intensity of the load, and the duration of the exercise.

Key words: respiratory system, physical exercises, physical activity, external breathing, students of the first year.

Клименко А.В., Тупица Ю.И., Евдокимова Л.Г.

ОЦЕНКА ФУНКЦИОНАЛЬНОГО СОСТОЯНИЯ ДЫХАТЕЛЬНОЙ СИСТЕМЫ У СТУДЕНТОК ПЕРВОГО КУРСА

В статье отмечается, что отсутствие объективных сведений о функциональном состоянии студентов на первом этапе обучения затрудняет процесс физического воспитания, выбор интенсивности нагрузки и продолжительности выполнения упражнений. Поэтому определение влияния физических нагрузок на студентов на этом этапе обучения может служить ориентиром для выбора стратегии дальнейшего построения процесса их физического воспитания.

Ключевые слова: дыхательная система, физические упражнения, физическая работоспособность, внешнее дыхание, студентки первого курса.

ЗМІСТ

<i>Лисенко О.М.</i> ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ РЕАКЦІЇ В УМОВАХ ФІЗИЧНИХ НАВАНТАЖЕНЬ РІЗНОГО ХАРАКТЕРУ ЗАЛЕЖНО ВІД ФІЗІОЛОГІЧНОЇ РЕАКТИВНОСТІ Й УТОМИ	3
<i>Ляшенко В.М., Гнущова Н.П., Гацко О.В.</i> ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ МОТИВАЦІЇ ТА ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ	11
<i>Полякова Т.Д., Панкова М.Д.</i> СТРУКТУРА И СОДЕРЖАНИЕ ПОДГОТОВКИ ИНСТРУКТОРА-МЕТОДИСТА ПО ЭРГОТЕРАПИИ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ	17
<i>Савченко В.М.</i> РІВЕНЬ ДУХОВНОГО РОЗВИТКУ ЛЮДЕЙ, ЯКІ СТРАЖДАЮТЬ НА ХРОНІЧНІ ХВОРОБИ, ТА ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З МЕДИЧНИМИ ПОКАЗНИКАМИ ЗДОРОВ'Я	23
<i>Maxim Bondarenko.</i> BOXING TRAUMA PREVENTION	31
<i>Jan Verbeck.</i> OPHTHALMOLOGICAL ASPECTS OF SPORTIVE ACTIVITIES	34
<i>Olena Kolosova.</i> GENDER AND AGE PECULIARITIES OF ELECTROMYOGRAPHIC INDICES IN QUALIFIED BIATHLON ATHLETES	36
<i>Olena Lysenko, Svitlana Fedorchuk, Olena Kolosova, Tetiana Khalyavka.</i> INTERRELATION BETWEEN THE LEVEL OF STRESS AND THE FUNCTIONAL STATE OF THE NEUROMUSCULAR SYSTEM OF ATHLETES-TENNISISTS	39
<i>Natalia Sira.</i> PUTTING THE PUZZLE TOGETHER: LINKING PHYSIOLOGICAL AND PSYCHOLOGICAL DETERMINANTS OF HEALTH	42
<i>Бісмак О.В., Неведомська Є.О., Тимчик О.В., Полковенко О.В.</i> ОЦІНКА РІВНЯ СОМАТИЧНОГО ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ ПЕРШОГО КУРСУ КІЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА З УРАХУВАННЯМ ЇХНЬОЇ СПЕЦІАЛЬНОСТІ.	46
<i>Бісмак О.В., Тимчик О.В., Неведомська Є.О., Полковенко О.В., Савченко В.М.</i> РІВЕНЬ ФІЗИЧНОГО СТАНУ СТУДЕНТІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ЗАЛЕЖНО ВІД НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ.	51
<i>Виноградов В.Є., Швець С.В., Білецька В.В., Поляничко О.М.</i> ПСИХОЛОГІЧНА СУМІСНІСТЬ ГРАВЦІВ ФУТБОЛЬНОЇ КОМАНДИ З УРАХУВАННЯМ ІГРОВИХ АМПЛУА.	56
<i>Воронова В.І., Ковальчук В.І.</i> ОСОБЛИВОСТІ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ ТРЕНЕРА В СПОРТІ	59

<i>Вржесневский И.И.</i> КОНТИНГЕНТНЫЕ ФАКТОРЫ ФИЗИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ СТУДЕНТОВ	62
<i>Дем'янчук К.С., Неведомська Є.О.</i> ПРИЧИНИ ТРАВМУВАННЯ КОЛІННОГО СУГЛОБА ТА ЙОГО РЕАБІЛІТАЦІЯ.....	67
<i>Дяченко А., Кун Сянлінь.</i> РЕЗЕРВИ ПІДВИЩЕННЯ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ В УМОВАХ ЗРОСТАЮЧОЇ ВТОМИ КВАЛІФІКОВАНИХ СПОРТСМЕНІВ В АКАДЕМІЧНОМУ ВЕСЛУВАННІ.....	70
<i>Єжова О.О.</i> ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ, ПІДЛІТКІВ ТА МОЛОДІ	75
<i>Єретик А.А., Портна І.Л., Зубко В.В., Морозова С.М.</i> ОЦІНКА ФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ УКРАЇНИ	78
<i>Єретик А.А., Сухарь І.А.</i> СУЧАСНЕ СТАВЛЕННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ДО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА СПОРТУ.....	82
<i>Зеленюк О.В., Чекмарьова В.В., Цикоза Є.В., Бірючинська С.В.</i> НЕМЕДИКАМЕНТОЗНА ПРОФІЛАКТИКА СЕРЦЕВО-СУДИННИХ ЗАХВОРЮВАНЬ СТУДЕНТІВ КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА НА ЗАСАДАХ ВПРОВАДЖЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ	85
<i>Искра У.В., Позніхаренко Д.О., Білошицька Л.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПЛАНУВАННЯ КОРОТКИХ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ З ПЛАНУВАННЯ ЗАЛЕЖНО ВІД ВІКУ ДІТЕЙ, ЩО БЕРУТЬ У НИХ УЧАСТЬ	89
<i>Клименко Г.В., Тупиця Ю.І., Євдокимова Л.Г.</i> ОЦІНКА ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ ДИХАЛЬНОЇ СИСТЕМИ У СТУДЕНТОК ПЕРШОГО КУРСУ	93
<i>Кожанова О.С., Данило Л.І., Литвінова К.Ю., Корх-Черба О.В.</i> ДОСЛІДЖЕННЯ РІВНЯ РОЗВИТКУ АБСОЛЮТНОЇ СИЛИ У СТУДЕНТІВ РІЗНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ.....	96
<i>Косік Н.Л., Косік М.С., Искра У.В.</i> ДОСЛІДЖЕННЯ БІОЛОГІЧНОГО ВІКУ СТУДЕНТІВ СТАРШИХ КУРСІВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	100
<i>Латишев М.В., Костинська О.Л., Квасниця І.М.</i> АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИСТУПІВ ЗБІРНОЇ КОМАНДИ УКРАЇНИ З ВІЛЬНОЇ БОРОТЬБИ ЗА ОСТАННІ РОКИ	103
<i>Лахтадир О.Л., Гаврилова Н.Г., Соляник Т.В.</i> УМОВИ ТА ЧИННИКИ КОМУНІКАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ	106
<i>Мельник В.С., Неведомська Є.О.</i> РОБОТОТЕХНІКА В РЕАБІЛІТАЦІЇ ПРИ ПАРЕЗАХ ВЕРХНІХ КІНЦІВОК	110
<i>Ольховик А.В., Вигоняло О.І.</i> КІНЕЗІОТЕЙПУВАННЯ У ФІЗИЧНІЙ ТЕРАПІЇ ДІТЕЙ ІЗ ГЕМПАРЕЗОМ ВІКОМ 5–7 РОКІВ.....	113
<i>Оріховська А.С.</i> РОЗРОБКА ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОГРАМИ ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНОЇ РЕКРЕАЦІЇ СТУДЕНТІВ З ВАДАМИ СЛУХУ	117

<i>Павлюк І.С.</i> АНАЛІЗ ІСТОРИЧНИХ АСПЕКТІВ РОЗВИТКУ ГОЛЬФА	121
<i>Пальчук М.Б.</i> ФІЗИЧНА ПІДГОТОВЛЕНІСТЬ СТУДЕНТІВ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ФІТНЕС ТА РЕКРЕАЦІЯ»	127
<i>Полковенко О.В., Тимчик О.В.</i> ПРОБЛЕМА ІНТЕРНЕТ-ЗАЛЕЖНОСТІ У ПІДЛІТКІВ, ЇЇ ПРОФІЛАКТИКА І РЕАБІЛІТАЦІЯ	130
<i>Поліщук В.Г., Неведомська Є.О.</i> СУЧАСНІ МЕТОДИ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПРИ УРАЖЕННЯХ КУЛЬШОВОГО СУГЛОБА.	134
<i>Рижковський В.О., Дундюк І.В.</i> ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ У ВІДНОВНОМУ ЛІКУВАННІ ХВОРИХ НА ХРОНІЧНУ ВИРАЗКОВУ ХВОРОБУ ШЛУНКА ТА ДВАНАДЦЯТИПАЛОЇ КИШКИ	137
<i>Руденко Д.М., Неведомська Є.О.</i> ІГОТЕРАПІЯ ПРИ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПЛЕЧОВОГО СУГЛОБА	141
<i>Савченко В.М., Лопатенко Г.О.</i> ПРО РОЛЬ ДУХОВНОСТІ В СПОРТІ У ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА РОСІЙСЬКОМОВНІЙ ЛІТЕРАТУРІ	144
<i>Саюк А.А., Неведомська Є.О.</i> МЕТОД КІНЕЗІОТЕЙПУВАННЯ В РЕАБІЛІТАЦІЇ ЛІКТЬОВОГО СУГЛОБА	148
<i>Спесивих О.О., Калужна О.М., Пітенко С.Л., Комоцька О.С.</i> ЗНАЧУЩІСТЬ ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ОРГАНІЗМУ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	152
<i>Степаненко О.С., Ткаченко Л.О.</i> ПРОБЛЕМА ТРАВМАТИЗМУ В СПОРТІ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ВИРІШЕННЯ.	157
<i>Тронь Р.А., Олійник Л.К.</i> КОНТРОЛЬ ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНОГО СТАНУ КВАЛІФІКОВАНИХ ЄДИНОБОРЦІВ	160
<i>Туманова В.М., Бистра І.І., Корж Є.М.</i> ОЦІНКА АДАПТАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ СТУДЕНТІВ ПЕРШОГО КУРСУ	164
<i>Фортинський Т.В., Щербій Л-Е.І., Тимчик О.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПРОФІЛАКТИКИ ТА КОРЕКЦІЇ ВИКРИВЛЕНЬ ХРЕБТА У ДІТЕЙ	168
<i>Харченко Г.Д., Яценко С.П.</i> ОЦІНКА ФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ СТУДЕНТІВ ЖІНОЧОЇ СТАТІ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ЗАЛЕЖНО ВІД НАПРЯМУ НАВЧАННЯ	173
<i>Шинкарук О.А.</i> ІНСТРУМЕНТАЛЬНІ МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ В СИСТЕМІ КОМПЛЕКСНОГО КОНТРОЛЮ ОРГАНІЗМУ СПОРТСМЕНІВ ВИСОКОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ	178
<i>Ясько Л.В., Головач І.І.</i> ХАРАКТЕРИСТИКА КОРОТКОЧАСНОЇ ЗОРОВОЇ ПАМ'ЯТІ ТА ВЛАСТИВОСТЕЙ УВАГИ СТУДЕНТІВ РІЗНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ (З УРАХУВАННЯМ ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНИМ ВИХОВАННЯМ)	182
<i>Bogdan Yatsevskiy, Yevheniia Nevedomska.</i> KINESIOTHERAPY IS A NON- SURGICAL METHOD OF RESTORING THE VERTEBRAL COLUMN.	185

Наукове видання

ЗДОРОВ'Я, ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ І СПОРТ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА КРАЩІ ПРАКТИКИ

Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції

15 травня 2018 року

За зміст і якість поданих матеріалів відповідають автори

Видання підготовлене до друку в НМЦ видавничої діяльності
Київського університету імені Бориса Грінченка

Завідувач НМЦ видавничої діяльності *М.М. Прядко*
Відповідальна за випуск *А.М. Даниленко*

Над виданням працювали *Л.В. Потравка, Л.Ю. Столітня, Н.І. Гетьман,*
Т.В. Нестерова, Н.І. Погорелова

Підписано до друку 14.05.2018 р. Формат 60x84/16.
Ум. друк. арк. 11,2. Обл.-вид. арк. 12,1.

Київський університет імені Бориса Грінченка,
вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2, м. Київ, 04053.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4013 від 17.03.2011 р.

Попередження! Згідно із Законом України «Про авторське право і суміжні права» жодна частина цього видання не може бути використана чи відтворена на будь-яких носіях, розміщена в мережі Інтернет без письмового дозволу Київського університету імені Бориса Грінченка й авторів. Порушення закону призводить до адміністративної, кримінальної відповідальності.